Lov om Danmarks Nationalbank

Vi Christian den Tiende, af Guds Naade Konge til Danmark og Island, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, GØRE VITTERLIGT: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Formaal

§ 1. Danmarks Nationalbank, der ved denne Lovs Ikrafttræden, jfr. § 33, overtager Nationalbanken i Kjøbenhavn, har som Landets Centralbank til Opgave i Overensstemmelse med denne Lov og de i Henhold til Loven udfærdigede Forskrifter at opretholde et sikkert Pengevæsen her i Landet samt at lette og regulere Pengeomsætning og Kreditgivning.

Grundfond, Hjemsted

§ 2. Bankens Grundfond udgør 50 Mill. Kr.
Stk. 2. Dens Hovedsæde og Hjemsted er i København.

Ledelse

§ 3. Bankens Ledelse bestaar af et Repræsentantskab, en Bestyrelse og en Direktion.
Stk. 2. Repræsentantskabets, Bestyrelsens og Direktionens Medlemmer skal have dansk Indfødsret og fast Bopæl i Danmark, være myndige, i Besiddelse af de borgerlige Rettigheder og ikke ude af Raadighed over deres Bo.

§ 4. Repræsentantskabet bestaar af 25 Medlemmer, nemlig:
a) 8 Medlemmer, der har Sæde i Rigsdagen. Disse vælges efter Reglerne i Grundlovens § 45. Udtræder et af disse Medlemmer af Rigsdagen, bliver nyt Valg at foretage for den tilbageværende Del af det udtraadte Medlems Funktionsperiode. Den udtrædende bevarer sit Sæde i Repræsentantskabet, indtil en Efterfølger er valgt.
b) 2 Medlemmer, af hvilke det ene har nationaløkonomisk og det andet juridisk Uddannelse. Disse Medlemmer, der ikke maa have Sæde i Rigsdagen, udnævnes af Ministeren for Handel, Industri og Søfart.
c) 15 Medlemmer, der har indgaaende Indsigt i Erhvervsforhold. Disse Medlemmer, der ikke maa have Sæde i Rigsdagen, vælges af det samlede Repræsentantskab, saaledes at 3 Medlemmer afgaar hvert Aar. Ved Valget vil Hensyn være at tage til Tilvejebringelse af en alsidig Erhvervsrepræsentation, omfattende ogsaa de i Erhvervene beskæftigede Arbejdere, og til, at de forskellige Landsdele repræsenteres.

Stk. 2. De under a-c nævnte Valg gælder for 5 Aar. Udtræder et Medlem inden Funktionsperiodens Udløb, vælges et nyt Medlem for den tilbageværende Tid.
Stk. 3. Repræsentantskabet vælger for 1 Aar ad Gangen Formand og Næstformand.
Stk. 4. Forinden Ændringer foretages i de for Banken gældende Bestemmelser, skal Repræsentantskabet have Adgang til at udtale sig.

§ 5. Bestyrelsen bestaar af de i § 4 b nævnte 2 Medlemmer af Repræsentantskabet samt af 5 Medlemmer, der vælges for 1 Aar ad Gangen af Repræsentantskabet blandt dettes Medlemmer.
Stk. 2. Valget sker efter Forholdstal i Overensstemmelse med nærmere i Bankens Reglement fastsatte Bestemmelser, hvis dette begæres af 3 Medlemmer af Repræsentantskabet.
Stk. 3. Bestyrelsen vælger for 1 Aar ad Gangen Formand og Næstformand. Valgene godkendes af Ministeren for Handel, Industri og Søfart.

§ 6. Direktionen bestaar af 3 Medlemmer. En af Direktørerne udnævnes af Kongen, medens de øvrige Direktører vælges af Repræsentantskabet efter Bestyrelsens Indstilling. Den førstnævnte Direktør er Formand for Direktionen.
Stk. 2. Direktørerne skal have Bopæl i København eller paa Steder, der staar i nær Forbindelse med København. De maa ikke have Sæde i Ledelsen af Erhvervsorganisationer eller Erhvervsselskaber, ej heller drive eller være Deltagere i Driften af privat Erhvervsvirksomhed. Direktørerne er pligtige at søge deres Afsked inden Udgangen af den Maaned, hvori de fylder 70 Aar.

Den kgl. Bankkommissær

§ 7. Ministeren for Handel, Industri og Søfart fører som kgl. Bankkommissær Tilsyn med, at Banken opfylder sine Forpligtelser ifølge denne Lov og de i Henhold til Loven udfærdigede Bestemmelser.
Stk. 2. Den kgl. Bankkommissær fører Forsædet i Repræsentantskabet. Han har Adgang til at deltage i Bestyrelsens Møder og til at begære sig Oplysninger meddelt om Bankens Forhold i det Omfang, han ønsker dette.
Stk. 3. Afgørelser af særlig vidtrækkende Karakter kan ikke træffes i Bestyrelsesmøde, hvor den kgl. Bankkommissær ikke er til Stede, med mindre denne forud er underrettet om, at Sagen skal behandles paa Mødet.

Seddeludstedelse

§ 8. Banken er eneberettiget til at udstede Pengesedler.
Stk. 2. De af Banken udstedte Pengesedler er lovligt Betalingsmiddel Mand og Mand imellem samt ved Ind- og Udbetalinger, der foregaar ved offentlige Kasser.
Stk. 3. Pengesedlerne kan indkaldes med Tilladelse fra Ministeren for Handel, Industri og Søfart og ophører da at være lovligt Betalingsmiddel fra det Tidspunkt, som fastsættes ved Bekendtgørelse fra Ministeren for Handel, Industri og Søfart. Naar et Aar er forløbet fra dette Tidspunkt, mister de indkaldte Sedler deres Gyldighed over for Banken, men denne har Ret til, saafremt Omstændighederne taler derfor, ogsaa senere at indløse Sedlerne.

Pengesedlernes Paalydende, Affattelse og Udseende godkendes af Ministeren for Handel, Industri og Søfart

§ 9. Banken har Ret til at udgive et saa stort Seddelbeløb, som Omsætningen til enhver Tid findes at udkræve.
Stk. 2. Banken skal dog frit og ubehæftet eje:
a) en Guldfond, som angivet i § 10,
b) Aktiver af den i § 11 angivne Beskaffenhed til en Værdi, der mindst svarer til den Del af den i Omløb værende Seddelmængde, som ikke dækkes af Guldfonden.

§ 10. Guldfonden skal mindst svare til 25 pCt. af de udgivne Sedlers samlede Beløb.
Stk. 2. Den kan bestaa af:
a) Guld, være sig i Mønt eller Barrer, som enten beror i Bankens Værge eller af Banken er overgivet den kgl. Mønt til Udmøntning eller Omsmeltning.
b) Guld, som under behørig Sikring er deponeret i Udlandet eller er under Transport i, til eller fra Udlandet. Saadant Guld maa dog ikke medregnes, naar Bankens frie Raadighed derover er begrænset, og ingen Sinde for et større Beløb end 5 pCt. af de udgivne Sedlers samlede Beløb.
Stk. 3. For indtil 5 pCt. af Seddelomløbet kan rentefri Nettotilgodehavender paa Anfordring i udenlandske Seddelbanker, der er godkendt i saa Henseende af den kgl. Bankkommissær, dog træde i Stedet for Guld.
Stk. 4. Værdien af lovlig gangbar Guldmønt bestemmes efter Paalydende, Værdien af anden Guldmønt og af Guld i Barrer bestemmes efter Indholdet af fint Guld, idet Guldets Pris i danske Penge udregnes efter Møntlovens Bestemmelser. Tilgodehavender i fremmed Mønt beregnes højst efter den paa Københavns Børs noterede Kurs paa Opgørelsesdagen.

§ 11. Som Grundlag for den ikke af Guldfonden dækkede Del af de udgivne Pengesedler kan tjene Guld og Nettotilgodehavender paa Anfordring i udenlandske Banker, for saa vidt de ikke er medregnede ifølge § 10, Veksler, Skatkammerbeviser, børsnoterede Obligationer samt Laan, for hvilke der er stillet betryggende Sikkerhed.

§ 12. Banken aflægger ved hver Maaneds Udløb Beretning til den kgl. Bankkommissær om Funderingen af de i Omløb værende Pengesedler.
Stk. 2. Foreligger der nogen Afvigelse fra de i §§ 9-11 fastsatte Regler for Funderingen af Bankens Sedler, paahviler det Banken at drage Omsorg for, at Forholdet berigtiges inden Udgangen af den paafølgende Maaned.

§ 13. Under særlige Forhold kan Repræsentantskabet med Samtykke af Ministeren for Handel, Industri og Søfart for et Tidsrum af indtil 3 Maaneder ad Gangen fravige de fastsatte Funderingsregler. Beslutning herom skal tiltrædes af mindst 2/3 af samtlige Repræsentantskabets Medlemmer. Det paahviler Banken, saa snart ske kan, at genoprette de normale Funderingsforhold.

Indløsningen af Bankens Sedler m.v.

§ 14. Banken er forpligtet til ved sit Hovedsæde paa Anfordring at omveksle de af den udstedte Pengesedler efter Paalydende enten med lovlig gangbar Guldmønt eller med Guldbarrer af almindelig benyttet Finhed og Vægt, naar Sedler indleveres i Poster, der svarer til en Guldbarres Værdi.
Stk. 2. Banken er ligeledes forpligtet til ved sit Hovedsæde at afkøbe enhver, der maatte ønske det, fine Guldbarrer til en Pris, der svarer til den i Møntloven fastsatte Guldpris med Fradrag af 1/4 pCt. i Møntningsomkostninger.
Stk. 3. Foranstaaende Bestemmelser kan kun fraviges, for saa vidt dette ved Lov bestemmes.

Bankens øvrige Virksomhed

§ 15. Bankens Virksomhed omfatter i Særdeleshed Modtagelse af Penge paa Folio og Konto-Kurant samt Deposita, Foretagelse af Udlaan og Vekseldiskontering samt Omsætning af Guld, fremmed Valuta og Værdipapirer.
Stk. 2. Udlaan kan kun ske mod betryggende Sikkerhed og normalt for 1-3 Maaneder, højst for 6 Maaneder. Fornyelse af Udlaan kan ske.
Stk. 3. Nærmere Forskrifter angaaende Bankens almindelige Virksomhed gives i Bankens Reglement.

§ 16. Banken modtager Indbetalinger og foretager Udbetalinger for Staten. Statens Tilgodehavende hos eller Skyld til Banken skal fremgaa af Bankens Maanedsbalancer.

Regnskab og Overskud

§ 17. Bankens Regnskabsaar er Kalenderaaret. Saa snart ske kan efter Regnskabsaarets Udløb foretages Afslutning af Bøgerne og affattes Regnskab for det forløbne Aar. Det skal indeholde et Driftsregnskab og en Statusopgørelse.
Stk. 2. Regnskabet skal under omhyggelig Hensyntagen til tilstedeværende Værdier og Forpligtelser samt under Foretagelse af nødvendige Afskrivninger og Henlæggelser opgøres, saaledes som ordentlig og forsigtig Forretningsbrug tilsiger.
Stk. 3. Værdipapirer, der er Genstand for offentlig Kursnotering, maa højst opføres til den ved Regnskabsaarets Slutning senest noterede Køberkurs.
Stk. 4. Værdipapirer, der ikke er Genstand for offentlig Notering, opføres til den formentlige Værdi paa Afslutningsdagen, dog ikke til højere Pris end den, hvortil de er erhvervet.
Stk. 5. Fremmed Valuta optages højst til de ved Regnskabsaarets Afslutning noterede Kurser.
Stk. 6. Faste Ejendomme maa ikke opføres til højere Værdi end Anskaffelsesprisen med Tillæg af Omkostninger til Forbedringer og med Fradrag svarende til deres Forringelse ved Alder og Brug, dog ikke over Ejendomsskyldværdien.
Stk. 7. Andre Aktiver maa højst opføres til deres Værdi i Handel og Vandel.
Stk. 8. Naar Regnskabet er tiltraadt af Repræsentantskabet, fremsendes det tillige med Beretning om Bankens Virksomhed i det forløbne Aar til Ministeren for Handel, Industri og Søfart.
Stk. 9. Naar Regnskabet er godkendt af den kgl. Bankkommissær, bliver det at offentliggøre tillige med bankens Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar.

§ 18. Bankens Regnskab revideres af 2 statsautoriserede Revisorer, der udnævnes af Ministeren for Handel, Industri og Søfart for 1 Aar ad Gangen.

§ 19. Bankens Overskud tilfalder Staten, for saa vidt det ikke henlægges til Reservefonden eller særlige Sikringsfonds.
Stk. 2. Af det regnskabsmæssige Aarsoverskud udbetales som forlods Afgift til Staten 1 Mill. Kr.
Stk. 3. Derefter sker Henlæggelse til reservefonden med 25 pCt. af det tilbageværende Overskud, for saa vidt denne Fond er mindre end 25 Mill. Kr.
Stk. 4. Resten af Overskuddet tilfalder Staten efter følgende Regler:
1) Dersom Restoverskuddet udgør højst 4 Mill. Kr., udbetales Halvdelen til Statskassen og Halvdelen afskrives paa Statens Grundfondsbevis. Dersom Restoverskuddet udgør over 4 Mill. Kr., udbetales der 2 Mill. Kr., medens Restbeløbet afskrives paa Grundfondsbeviset. Naar dette er fuldt indfriet, udbetales hele Restoverskuddet til Statskassen, medmindre Repræsentantskabet med den kgl. Bankkommissærs Godkendelse beslutter at henlægge en Del af Beløbet til Sikring af Banken.
2) Skulde tidligere Aars Tab have medført, at Grundfonden har maattet angribes, bortfalder al Afgift til Staten, indtil Grundfondens Tab er erstattet.
3) Skulde tidligere Aars Tab have bragt Reservefonden ned under den Størrelse, som den havde, da Banken begyndte sin Virksomhed, udredes forlods Afgift til Staten ifølge denne Paragrafs 2det Stykke, men i øvrigt anvendes hele Overskuddet til at bringe Reservefonden op, indtil den atter har naaet det oprindelige Beløb.

Forskellige Bestemmelser

§ 20. Ministeren for Handel, Industri og Søfart kan efter Anmodning fra Bankens Direktion meddele denne saadanne Oplysninger angaaende Bank-, Sparekasse- og Fondsbørs-Forhold, som kan tilvejebringes hos Banktilsynet, Sparekassetilsynet og Fondsbørstilsynet, og som efter Bankens og Ministerens Skøn har Interesse for dens Arbejde som Landets Centralbank.
Stk. 2. Paa tilsvarende Maade kan Ministeren efter Henvendelse fra de nævnte Tilsyn til Brug for disse søge saadanne Oplysninger hos Banken, som har Interesse ved Tilsynsarbejdet.

§ 21. Banken er fritaget for alle direkte Skatter til Stat og Kommune. Dog udreder den Ejendomsskatter af faste Ejendomme, som ikke anvendes til dens egen Virksomhed, og saadanne Afgifter, der har Karakteren af Vederlag for bestemte Ydelser.

§ 22. Banken kan benytte ustemplet Papir til sine Sedler og Bøger og til Anvisninger, Forskrivninger og andre Dokumenter, som den udsteder vedrørende sin Bankvirksomhed.
Stk. 2. Forskrivninger, hvorved noget gives Banken i Haandpant, udstedes paa ustemplet Papir.

§ 23. Naar det sandsynliggøres, at et af Banken udstedt Indlaansbevis eller Modtagelsesbevis er bortkommet, er Banken berettiget til ved Bekendtgørelse i Statstidende med 12 Ugers Varsel at indkalde Ihændehaveren. Hvis ingen melder sig, kan Banken udbetale det efter Beviset skyldige til den, der efter Bankens Bøger er rette Kreditor.

§ 24. Hvis der for et af Banken ydet Laan er stillet Kaution, og Laantageren udebliver med Hovedstol, Afdrag eller Renter, skal der inden 6 Maaneder efter de paagældende Ydelsers Forfaldstid ved anbefalet Brev gives Meddelelse til enhver af Kautionisterne eller til den eller dem af disse, der er bemyndiget til at modtage Meddelelsen paa samtlige Kautionisters Vegne. Undladelse heraf medfører, at Banken taber sit Krav over for Kautionisterne i det Omfang, i hvilket disses Regreskrav mod Laantageren er blevet forringet ved Undladelsen.

§ 25. Banken er undergivet Bestemmelserne i Lov om Banker Nr. 122 af 15. April 1930 § 9, Stykke 1-4 og 6-9, dog maa Bankens Direktører og Filialbestyrere ikke optage Laan i Banken, opnaa Bankens Garanti for Laan eller indgaa Kaution for Gældsforpligtelser til Banken. Endvidere finder samme Lovs § 21 tilsvarende Anvendelse med Hensyn til nærværende Lov, de i Henhold til den givne Forskrifter og Repræsentantskabets Beslutninger.

§ 26. Repræsentantskabet udfærdiger efter Indstilling fra Bestyrelsen og med Stadfæstelse af Ministeren for Handel, Industri og Søfart et Reglement for Danmarks Nationalbank, hvori der gives nærmere Regler om Bankens Virksomhed, Bankens Ledelse og Direktionens og Personalets Lønnings- og Pensionsforhold m.m. samt om Revisorernes Opgaver.
Stk. 2. Reglementet kan ændres af Repræsentantskabet med Stadfæstelse af Ministeren for Handel, Industri og Søfart. For at Vedtagelsen skal blive gyldig, kræves, at Flertallet af samtlige Repræsentanter stemmer derfor.

Overenskomst om Overtagelse af Nationalbanken i Kjøbenhavn

§ 27. Ved Overenskomst mellem Nationalbanken i Kjøbenhavn og som Repræsentanter for Danmarks Nationalbank, Ministeren for Handel, Industri og Søfart samt Finansministeren kan det bestemmes, at samtlige den gamle Banks Aktiver og Passiver, Rettigheder og Forpligtelser overgaar til den ny Bank mod Vederlag i Obligationer, der indfries inden for et vist Aaremaal. Staten garanterer Obligationernes Forrentning og Indfrielse. Det Vederlag, Aktionærerne i den gamle Bank i Form af Obligationer modtager for Aktierne, skal ikke for nogen Dels Vedkommende henregnes til den paagældendes skattepligtige Indkomst.
Stk. 2. Samtidig med Paabegyndelsen af den nye Banks Virksomhed opløses den gamle Bank. De med Opløsningen forbundne Forretninger udføres af Danmarks Nationalbank. Lovgivningens Regler om Likvidation behøver ikke at iagttages. De ovennævnte Obligationer udstedes til Ihændehaveren. Saavel Obligationerne som Transporter paa disse samt alle andre Dokumenter, der udfærdiges i Anledning af Overdragelsen, er fritagne for Stempel- og Tinglysningsafgift.

Oktrojens Bortfald m.v.

§ 28. Oktroj af 4. Juli 1818, jfr. Lov Nr. 157 af 12. Juli 1907, Lov Nr. 483 af 30. August 1919 og Lov Nr. 201 af 20. Maj 1933 træder ud af Kraft. Endvidere bortfalder Bankens Pligt til at afgive Fortjenesten ved Fritagelsen for Forpligtelsen til at indløse Bankens Sedler med Guld.

Stk. 2. De Forskrifter, der ved Lovgivningen i øvrigt er fastsat for Nationalbanken i Kjøbenhavn, omfatter fremtidig Danmarks Nationalbank.

Overgangsbestemmelser

§ 29. Den i § 2 nævnte Grundfond indskydes ved Lovens Ikrafttræden af Staten i Form af en Grundfondsforskrivning. Efterhaanden som der af Aarsoverskuddet henlægges Midler til Grundfonden, foretages der tilsvarende Afskrivninger paa Grundfondsforskrivningen.
Stk. 2. Forrentningen af de i § 27 nævnte Obligationer afholdes af Bankens Drift, forinden det regnskabsmæssige Overskud fremkommer.

§ 30. De af den gamle Banks Generalforsamling valgte Repræsentantskabsmedlemmer overgaar til den ny Banks Repræsentskab og overtager de Funktioner, der er tillagt de i § 4c nævnte Medlemmer. De bevarer deres Sæde i Repræsentantskabet, indtil deres Funktionstid udløber efter de hidtil gældende Regler. Ved de Nyvalg, som Repræsentantskabet foretager indtil Udgangen af Juli 1938, finder Reglerne i § 4c kun Anvendelse, hvis det ikke drejer sig om Genvalg.

§ 31. Naar de i § 27 nævnte Obligationer udloddes til Aktionærerne i Nationalbanken i Kjøbenhavn, udleveres de til dem, der har Aktiebrevene i Hænde med en i Formen lovlig Adkomst.
Stk. 2. For Aktier, der ifølge Bankens Bøger lyder paa Navn, kan Obligationer dog ogsaa udleveres efter følgende Regler:
a) Naar det anmeldes og gøres antageligt, at et Aktiebrev er bortkommet, skal Danmarks Nationalbank være berettiget til ved Bekendtgørelse i Statstidende med 6 Maaneders Varsel at indkalde den, der maatte have Aktiebrevet i Hænde. Hvis ingen melder sig, kan Banken udlevere de til Aktierne svarende Obligationer til den, der i Bankens Bøger er indtegnet som Ejer af Aktien.
b) Er der Mangler ved Adkomstrækken paa et Aktiebrev, skal Danmarks Nationalbank, hvis den formener, at Ihændehaverens Paastand om at eje Aktien er begrundet, have Ret til med ovennævnte Varsel at indkalde den eller dem, som maatte have nogen Indsigelse at rejse mod Ihændehaverens Ejendomsret til Aktien. Hvis ingen melder sig med Indsigelse, kan Banken udlevere Obligationerne til Aktiens Ihændehaver.
Stk. 3. Hvis et Aktiebrev, der ifølge Bankens Bøger lyder paa Ihændehaveren, anmeldes at være bortkommet, og dette findes antageligt, og hvis Anmelderen besidder de til Aktien hørende Kupons, skal Danmarks Nationalbank være berettiget til at udbetale ham Renterne af de Obligationer, der svarer til Aktien. Hvis Banken ikke finder det antageligt, at Aktiebrevet er tilintetgjort, udbetales Renterne ikke til ham før den 1. Februar 1937. Er der ikke inden 5 Aar efter denne Lovs Ikrafttræden fremkommet noget, der taler imod Anmelderens Ret, skal Banken kunne udlevere Obligationerne til ham.
Stk. 4. Skal der udloddes kontante Beløb til Aktionærerne, kan de udbetales mod Aflevering af Udbyttekupon for det ved Lovens Ikrafttræden løbende Regnskabsaar.
Stk. 5. Naar 5 Aar er forløbet efter denne Lovs Ikrafttræden, skal al Ret til at kræve Obligationer i Stedet for de gamle Aktier eller kontant Udlodning være ophørt, og de ikke udleverede Obligationer og kontante Beløb tilfalder da Danmarks Nationalbank uden Erstatning til de tidligere Aktieejere. Hvad Banken maatte indvinde herved, henlægges til dens Reservefond.

§ 32. I Tiden indtil Udgangen af 1948 kan foranstaaende Bestemmelser kun ændres med Tilslutning af et Flertal af samtlige Repræsentantskabets Medlemmer, jfr. dog § 14, sidste Stykke.

Ikrafttræden

§ 33. § 27, Stykke 1, træder i Kraft straks. I øvrigt træder Loven i Kraft til det Tidspunkt, som fastsættes ved den i § 27 nævnte Overenskomst. Ministeren for Handel, Industri og Søfart bekendtgør Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden.
Stk. 2. Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 7. April 1936.
Christian R.

Namminersorlutik Oqartussat
Imaneq 4
3900 Nuuk
E-mail: nsninatsit@nanoq.gl

Linkit iluaqutaasussat

Kalaallit Nunaanni inatsisinut nalunaarutit
Namminersorlutik Oqartussat inatsisinut toqqorsiviat
Naalakkersuisut